

ТУБЕРКУЛОЗА

И УПОТРЕБА ДУВАНА

Кључне поруке за здравствене раднике и доносиоце одлука

У Републици Србији су током 2017. године регистроване 743 особе оболеле од туберкулозе (ТБ) што чини нотификациону стопу од 11 на 100.000 становника. Пушење и изложеност дуванском диму су важан фактор ризика за инфекцију туберкулозом, а пушење повећава ризик од рецидива болести и умирања. Подаци показују да је учесталост употребе дувана око два пута већа међу оболелима од ТБ у односу на општу популацију у Србији.

Веза између употребе дувана и туберкулозе

- Повезаност између инфекције бацилом туберкулозе, пушења и изложености дуванском диму из околине установљена је 1918. године.
- Више од 20% оптерећења туберкулозом у свету се може приписати употреби дувана.
- Наставак пушења у току лечења туберкулозе чини лечење мање успешним.
- Пушење је повезано са учесталијим рецидивима болести и повећаном смртношћу од туберкулозе.
- Потребна су додатна истраживања како би се сагледао однос између употребе дувана и туберкулозе, укључујући испитивање утицаја врста дуванских производа, доза и дужине употребе, као и изложености дуванском диму из околине.

Овај документ је настао уз помоћ донације *Vital Strategies*-а и Међународне уније за борбу против туберкулозе и плућних болести. Садржај овог документа је искључива одговорност аутора и ни под каквим околностима не може се сматрати да одражава ставове *Vital Strategies*-а и Међународне уније за борбу против туберкулозе и плућних болести нити донатора.

ТУБЕРКУЛОЗА

И УПОТРЕБА ДУВАНА

Потребно је појачати активности у циљу превенције и одвикавања од употребе дувана оболелих од туберкулозе од стране здравствених радника кроз:

- Постављање питања о употреби дувана
- Саветовање оболелих о престанку употребе дувана
- Процену спремности оболелих да прихвате одвикавање
- Помоћ у одвикавању
- Ангажовање на праћењу одвикавања
- Упознавање оболелих о бољем успеху лечења по престанку употребе дувана
- Упознавање са ризицима који прате наставак употребе дувана, укључујући и појаву рецидива болести
- Упознавање са свим користима одвикавања
- Постављање питања у вези са препрекама у одвикавању
- Стално охрабривање оболелих да престану са употребом дувана

Контрола употребе дувана и помоћ у одвикавању може помоћи у успешнијој контроли туберкулозе.

Корисни материјали: Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут”, доступно на: http://www.batut.org.rs/index.php?category_id=191

Референце:

1. Годишњи извештај о заразним болестима у Републици Србији у 2017. години. Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут”. 2018.

Доступно на: <http://www.batut.org.rs/download/izvestaji/Godisnji%20izvestaj%20zarazne%20bolesti%202017.pdf>

2. U.S. Department of Health and Human Services. The Health Consequences of Smoking—50 Years of Progress: A Report of the Surgeon General. Atlanta, GA: U.S. Department of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, Office on Smoking and Health, 2014.

3. Kumari P, Meena LS. Factors affecting susceptibility to Mycobacterium tuberculosis: a close view of immunological defence mechanism. Appl Biochem Biotechnol. 2014 Dec;174(8):2663-73.

4. WHO/The Union. (2007). Monograph on TB and Tobacco Control: Joining Efforts to Control Two Related Global Epidemics. Geneva: World Health Organization.

5. WHO (2009). Factsheet on tuberculosis and tobacco.

Доступно на: https://www.who.int/tobacco/resources/publications/factsheet_tb_tobacco_sep09.pdf

6. C-Y. Chiang, K. Slama, D. A. Enarson. (2007). Associations between Tobacco and Tuberculosis. International Journal Tuberculosis Lung Disease, 11(3): 258–262.

7. Bissell, K. Fraser, T. Chiany, C-Y, Enarson, D.A. (2010). Smoking Cessation and Smokefree Environments for Tuberculosis Patients. Paris: International Union Against Tuberculosis and Lung Disease.